

**XV. évf. 5. szám
2025. május**

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép	3
A múltat kutatva – MACHER PÉTER, JAMK	3
Fák a teraszon - Csendes Toll is ott volt a Nyitott rezervátumban – SUGÁR GABRIELLA, JAMK.....	4
Tucatnál is több verssel ajándékozta meg a hallgatóságát Tóth Zsóka.....	-
Versünnep a József Attila Könyvtárban – SUGÁR GABRIELLA, JAMK	4
Kocsmakvíz zöld kérdésekkel, lilahagymás zsíros kenyérrel – SUGÁR GABRIELLA, JAMK	5
Tavaszi beszélgetés Krulik Zoltánnal – SUGÁR GABRIELLA, JAMK	6
Regények, melyeket csakis szívvel lehet olvasni – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	7
Kézműves tavaszi vásár második alkalommal a JAMK-ban – MÁRKU MÓNICA, JAMK.....	7
Gyorsdiagnózis egészségi állapotunkról – NÁSZ JÁNOS, JAMK	8
Fájdalomcsillapítás gyógynövényekkel és illóolajokkal – MÁRKU MÓNICA, JAMK.....	9
Holisztikus egészségnap a jótekonyság jegyében – MÁRKU MÓNICA, JAMK	9
ÉletKÉKek – SUGÁR GABRIELLA, JAMK	10
Pilvax-est Dull Szabolccsal a politikai kommunikáció átalakulásáról – HATVANI ISTVÁN, JAMK	11
A Könyvtárosok világnapját ünnepeltük – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA.....	11
Író-olvasó találkozó Zubor Rozival – ILLÉS ZSÓFIA, TATA	12
Közönségtalálkozó Karády Annával – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR	13
Előadás a mesterséges intelligenciáról – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR	13
KSZR körkép.....	15
Tájékoztató a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer előző évi tevékenységéről – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	15
KITEKINTŐ	21
Történész Konferencia harmincadszorra – MÁRKU MÓNICA, JAMK	21
50 éves a PMK épülete – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK.....	21
GYEREKSAROK	23
Versmondó verseny a könyvtárban – GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK	23
Húsvéti nyuszifutam – avagy hogyan vegyük rá a gyerekeket a verstanulásra	
– SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM	23
Hagyományőrzésről másként – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	24
Könyvtári sajtófigyelés	25
2025. április	25

A múltat kutatva

MACHER PÉTER, JAMK

Április 3-án a Tavaszi Fesztivál nyitórendezvénye keretében mutatták be **Závada Pál** Kosuth- és József Attila-díjas író *Pernye és fű* című regényét a tatabányai József Attila Könyvtárban. A eseményen **Mikolasek Zsófia** könyvtárigazgató beszélgetett a szerzővel.

A szociológus végzettségű szerző eddig megjelent műveinek középpontjában szülőföldjének, a Dél-Alföld földművelő parasztságának viharos 20. századi sorsa áll. Említhetjük első művét, az 1986-ban megjelent *Kulákpérés* című szociográfiát, vagy az 1997-ben napvilágot látott, nagysikerű *Jadviga párnája* családregényt.

A szerző művei megírásához mindig alapos kutatómunkát végzett: áttekintette a korabeli sajtóanyagot, levéltári anyagokban kutatott, valamint a szociológia eszköztárából vett interjúkat is készített az eseményeket átélt személyekkel. Az 1980-as évek végén kutató társaival egyetemben interjúkat készíttette az '50-es évek tótkomlósi kulákpereit feldolgozó *Statárium* című dokumentumfilm elkészítéséhez is. Jelen kötet a tragikus események után majd 40 évvel játszódik, lényegében az interjúkészítések történetét dolgozza fel a kutatók szemszögéből. Ám a kulákkérdésben elmélyülő kutatók számára összekapcsolódik az '50-es évek zord valósága, valamint saját jelenük, a Kádár-rendszer végnapjai és személyes magánéletük is. Így jelen regény egy kutatás történetét és körülményeit beszéli el, irodalomtörténetnek is tekinthető.

A beszélgetés során a szerző az 1950-es évek kulákküldözéseit ismertette. Ekkoriban valamennyi szabad földdel rendelkező parasztot, aki nem volt hajlandó a termelészövetkezetbe adni a földjét, kuláknak nyilvánították és számos zaklatást, hatósági intézkedést kellett elviselniük. Leggyakrabban gyűjtögetéssel vádolták meg

őket, aminek következményeként börtönre, kényszermunkára ítélték őket, de előfordult halálos ítélet is. Mikolasek Zsófia kérdésére, hogy tulajdonképpen, melyik jogszabály biztosította a törvényes alapot ezen embertelen cselekedetekhez, a szerző válasza elsősre meglepőnek tűnt. Az eljáró hatóságok ugyanis az 1939:II. tc., az úgynevezett honvédelmi törvény paragrafusaira hivatkoztak, amit még a Horthy-rendszer időszakában adtak ki, célja pedig a második világháború mindennapjaihoz való igazodás volt, nem pedig az állampolgárok békeidőben történő zaklatását legitimálni.

Az 1980-as évekre azonban már enyhült a politikai helyzet és Rákos-rendszer bűneit már le lehetett leplezni, illetve ennek keretében dokumentumfilmeket készíteni. Tabu témának számított azonban továbbra is az 1956-os forradalom témája, valamint a szovjet csapatok magyarországi jelenléte. Ilyen körülmények között kérészt fel és kért fel interjúkra egykori parasztgazdákat, hatósági személyeket Závada Pál és kutató értelmiségiekből álló baráti társasága. 1988-ban a politikai rendszer már határozottan enyhül, 1989-ben pedig dömpingszerűen kerülnek vetítésre a kommunista rendszer egészét elítélő filmek.

A beszélgetés során Mikolasek Zsófia a regényben megjelenő zsidó identitás kérdésére utalt. Válaszában a szerző elmondta, hogy a 20. század közepén sorra érték a nemzeti tragédiák Magyarországot. 1943-ban a doni ütközet, 1944-ben a holokauszt, a világháború után a németek kitelepítése, majd a szabad parasztság elleni akciók. Ez alatt az időszak alatt mégis alig 10 év telt el. Beszélte arról is, hogy a dokumentumfilm rendezője maga is zsidó származású, akit Oroszázról deportáltak, majd egy ausztriai koncentrációs táborban érte meg a felszabadulást.

Závada Pál a rendezvény további részében napjaink médiafogyasztásáról is elmondta véleményét. Szerinte egyre nagyobb igény van a könyvekre és a személyes beszélgetésekre napjaink digitális világában. A modern telekommunikációs eszközökben csalódva sokan térnek vissza a szabadidő hagyományos eltöltési formáihoz. A szerző nem tart otthon tévét, mert a reklámoktól az adások nézhetetlenné váltak. Ezzel szemben

régebben rendszerek voltak a kulturális műsorok. A közönség soriból érkezett kérdésre válaszolva elmondta, lehet hogy eljut majd egy napjainkban játszódó történetig. A regény megírása ugyanis időbe telik.

Az eseményt a szerző felolvasása, valamint dedikálás zárta.

Závada Pál: Pernye és fű.
Budapest, Magvető Kiadó, 2024. p. 544

Fák a teraszon - Csendes Toll is ott volt a Nyitott rezervátumban

SUGÁR GABRIELLA, JAMK

Jász Attila legújabb kötetének bemutatója mellett egy tehetséges tatabányai fiatallal, Kerper Miattával és az angyali hangú Oláh Annamáriával is találkozhattak a József Attila Könyvtárban szervezett UFO – Nyitott rezervátum irodalmi estjén.

A József Attila-díjas író, költő, az Új Forrás főszerkesztője, a Csendes Toll néven is publikáló szerző az Új Forrás áprilisi számára hívta fel a figyelmet, amelyben egy tatabányai pályázat nyertesének, a tizenéves **Kerper Miattának** a verse, az Igazgyöngy a hippokampuszban is szerepel. Miután az ifjú tehetség felolvasta versét, Jász Attila a Fák a teraszon című kötetével ismertette meg hallgatóságát.

Az öt ciklusban szabad- és prózaversek, „szabálytalan” haikuk olvashatók a Jász Attilára, vagyis Csendes Tollra jellemző tálatásban. Bepillantást nyerhetünk az utazásaiból szerzett élményeire, vagy kedvenc alkotóira, akik között például szerepel Lévai Ádámhoz és Szamódy Zsolthoz írt verse is.

Ötvenkilenc alkotás, amelyeket ezekkel a sorokkal ajánl az olvasó figyelmébe Jász Attila:

"Amikor fákat ültetsz a teraszodra, egyszer édig fognak érni. Mivel a költészetben minden,

bármilyen lehetséges, és az igazi költészet mindig valóság alapú, ahogy mindig minden az. Mégis a leglogikusabbnak tűnő szókapcsolat is csak akkor jó, ha van, működik az a láthatatlan szál, ami nem megmagyarázható. És akkor most hogy is van ez? Hát pontosan így, ilyen a vers, semmit nem tudunk róla, nem megmagyarázható, mégis van, létezik, lélegzik és működik. Valami olyasmit mesél a valóságról, amit mindannyian tudunk. De csak akkor jövünk rá, amikor éppen verseskötetet olvasunk. Amikor fákat ültetünk a teraszra."

Fotók: TCSF

A könyvbemutató hangulatához kiválóan harmonizált az angyali hangú énekes, zenész, **Oláh Annamari (Meszecsinszka)** előadása.

Tucatnál is több verssel ajándékozta meg a hallgatóságát Tóth Zsóka - Versünnep a József Attila Könyvtárban

SUGÁR GABRIELLA, JAMK

Tóth Zsóka Radnóti-díjas előadóművész volt a tatabányai József Attila Könyvtár Költészet napjához kapcsolódóan megszervezett irodalmi

estjének vendége. A kiváló versmondó költeményekkel átszőtt beszélgetésének címét **Bettes István** felvidéki magyar író kedves, humoros

szerzeménye, a *Velsz a madam módján* adta. **Mikolasek Zsófia**, a könyvtár igazgatója kérdezte Tóth Zsókát, aki életéről, a versekhez fűződő viszonyáról mesélt.

Dunaalmásról indult a beszélgetés, ahol tizennyolc éves koráig élt az előadóművész, így persze fókuszba került Csokonai Vitéz Mihály és Petri György egy-egy verse. Szó volt versmondó versenyekről, amelyeken megvillanthatta tehetségét a fiatal művész, majd felfigyeltek rá **Éless Béla**, s így került a Tatabányai Bányász Színpadhoz.

A tatabányai költők közül ezúttal Kakuk Tamás és Sopotnik Zoltán egy-egy verse hangzott el. József Attilát az „elsők között a legelsőnek” nevezte Tóth Zsóka, majd mesélt az 1990-es években Tatabányáról induló József Attila vers, énekelt vers és prózamondó versenyről, amelyben máig szerepet vállal.

- Keresem a verseket, azaz keressük egymást a versekkel – mondta. – Sokszor egy-egy sor kelti fel az érdeklődésemet, s annak okán szeretném kibogozni, hogy milyen gondolatiság vezette el a költőt oda, hogy ezt megírja.

A beszélgetés során kiemelte azokat a pillanatokot is, amikor egy-egy híres költő előtt szavalt, s azt is elmondta, hogy fia, amikor még kicsi volt miként tanulta meg az előadói estek teljes szövegét.

- Zsigerileg kell tudnom a verseket, hogy át is tudjam adni – mondta, - s ehhez az esti mese után minden nap az egész műsort elismételtem. Hangosan, így a fiam is hallhatta.

Felvidéki költők verseiből is hozott egy csokrot az irodalmi estre. Hizsniai Zoltán, Tóth

László, Gál Sándor egy-egy verse után következett Bettes István *Velsz a madam módján* című költeménye.

Tóth Zsóka (Fotó: Sugár Gabriella)

Tóth Zsóka beszélt a fiatalokról is, akikkel a művészeti táborokban, később a versmondó versenyeken találkozott. Sokakkal máig is tartja a kapcsolatot. Szabó T. Anna, Nemes Nagy Ágnes és Ladik Katalin egy-egy játékos, gyerekeknek is szóló versét is elszavalta.

A beszélgetés végéhez közeledve elhangzott egy próza is: Cserna-Szabó András Malacpecsenyije meglepte a hallgatóságot, ahogy a zárás is: ajándékversekkel is készült Tóth Zsóka. Szavazhattak a résztvevők, hogy három vers közül melyiket szeretnék búcsúzóul meghallgatni. Végül Radnóti Miklós, Szécsi Margit és Krausz Tivadar egy-egy költeménye is elhangzott. A hallgatóság nagy tapsal hálálta meg.

Kocsmakvíz zöld kérdésekkel, lilahagymás zsíros kenyérrel SUGÁR GABRIELLA, JAMK

Könyvek helyett levendulaszörp és hagyma illata keveredett a levegőben. A kivetítőn pedig a

harmadik Kocsmakvíz köszöntője. A József Attila Könyvtár központi épületében ismét megszervezték a nagy érdeklődéssel zajló csoportos szellemi vetélkedőt, ahol a Föld napjához és a Zöld Könyvtárhoz méltóan környezetvédelmi kérdések kerültek fókuszban.

A meghirdetett programra szinte percek alatt teltek be a helyek. Ezúttal is tíz csapat jelentkezett, s végül nyolc 3-6 fős csoport várta **Mikolasek Zsófia**, az intézmény igazgatója által összeállított kérdéseket. Ötven furfangos, komoly és elgondolkodtató feladat várt a versenyzőkre. Többek között olyan kérdések, hogy milyen virág bibéjéből származik a világ legdrá-

gább fűszere (krókusz); vagy melyik történelmi személyiséget nevezik néha a világ legnagyobb természetvédőjének, mert vérengzései nyomán a kihalt falvakat visszafoglalhatta a természet, így becslések szerint 700 millió tonnával csökkent a globális széndioxid kibocsátást (Dzsingisz Kán).

Emojikkal körberajzolt filmeket lehetett kitálcálni, és voltak fontos környezetvédelmi kifejezések a kérdések között, ahogy események is. Kiderült például az is, hogy melyik országban a legmagasabb a megújuló energiaforrások részaránya (Izland), vagy mi állítja elő a légköri oxigén legnagyobb részét a Földön (az óceánok algái). Az egyik legmeglepőbb kérdés az volt, amely rávilágított, hogy 2018-ban augusztus 1-je, 2025-ben pedig már május 7-e lesz a globális túlfogyasztás napja, azaz erre a napra az emberiség felhasznál minden erőforrást, amelyet a természet egy év alatt képes adni.

Ötven kérdés várta több fordulóban a résztvevőket, akik közül néhányan a könyvtár felhívásának eleget téve elméjük pallérozása érdekében magukkal hozták kedvenc italukat is. A házigazdák persze igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy a kocsma-hangulat meglegyen a nagyon is komoly kvízzjáték alatt: házi szörpök,

lilahagymás, paprikás zsíros kenyér, és vörösbor is segített a gondolkodásban.

Kiváló teljesítménnyel három csapat is az élen végzett. Végül egy utolsó kérdés döntötte el a helyezéseket. Az első helyen a JAJdejkók végeztek, s vihették haza a fődíjat, az üveg pezsgőt. Őket a Szuper 6-os, és a Kvízlelők követték az élen. Kiváló teljesítményt nyújtottak persze a többiek is: a Szeszéyes Négyes, a Mákvirág, a Tüncikék, a Friends Team, Barátság is.

Fotók: Sugár Gabriella

Búcsúzóul pedig már most elhangzott: mikor lesz a következő?

Tavaszi beszélgetés Krulik Zoltánnal

SUGÁR GABRIELLA, JAMK

A Tavaszi Fesztivál keretében beszélgetett **Krulik Zoltán** zeneszerzővel, muzsikussal, a Makám együttes alapítójával **Mikolasek Zsófia**, a József Attila Könyvtár igazgatója. Új könyve volt a fókuszban, a *Távolságját*.

Fotó: TCSF

A hazai világzenei színtér egyik legsokoldalúbb szereplője Felsőgallán született, a Kálvária-hegy oldalában. Pár évig élt a családdal a itt a Rákosi-rendszer legvadabb időszakában. Több korábbi interjújában fogalmazott úgy: nagyon szép volt a gyerekkora, amit főleg a családi fészeknek, szüleinek-nagyszüleinek köszönhetett.

Hároméves korában kilakoltatták őket, kényszerűségből anyai nagyszüleihez került. Interjúiban kiemelte, hogy gyakorlatilag a nagymamája nevelte, amíg a szülei dolgoztak, és nagyapa, aki ötvös-rézműves volt. 1958-ban ő restaurálta a háborúban megsérült Turul- emlékművet is Tata-bányán.

Krulik Zoltán *Távolságját* munkacímű kötete egy különleges hangulatú novellagyűjtemény, amely az utazás, a távollét és a belső tájak bejárásának motívumait járja körül. A kötet címe is erre utal: nemcsak fizikai, hanem lelki-szellemi távolságokat is át kell hidalni a versek olvasása során. Krulik szövegei letisztultak, visszafogottak, gyakran meditatív hangvételűek, ugyanakkor mély egzisztenciális kérdéseket feszítenek. A kötet érzékeny lenyomata annak, hogyan formálódik az identitás a távolság és az elvágyódás metszéspontjában.

Nagy örömünkre a beszélgetés után zenét is hallhattunk! Az előadó a saját kedvenc dalaiból válogatott.

Regények, melyeket csakis szívvel lehet olvasni

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Áprilisi Tájéoló könyvklubunk után komolyan eltűnődtem azon, hogy befolyásolná-e, illetve mennyire befolyásolná egymásnak ajánlott könyveink listáját az, ha férfiak is járnának az olvasókördbe. A kérdés azért merült fel bennem, mert időről időre azzal szembesülünk a klubon, hogy olyan regények kerülnek a látóterünkbe, melyek szerzője nő, vagy az olvasott történetet női nézőpontból ismerjük meg, a könyvekben női sorsokkal találkozunk.

Márciusban Mariana **Leky Amit csak a szívvel lát az ember** című könyvéről beszélgettünk. A regényt olvasva hamar világossá válik, hogy a kicsi, német, westerwaldi falucska hétköznapi lakóinak hétköznapi történései nem keltenék fel bennünk, olvasókban az érdeklődést, ha nem szívvel olvasnánk a regényt. Az összetartozás érzése, az empátia, a barátság és a sírig tartó vagy tán azon is túli szerelem mind-mind átszövik a regényben a mindennapokat, de nem tola-kodón, és nem is szavakba öntve, hanem tettekben, önfeláldozásban, odaadó cselekvésben meg-testesülve. Ebben a könyvben nem a történet az elsődleges gondolatformáló erő, – bár a cselek-ményfonal is hoz döbbenetes fordulatokat –, hanem a szereplők egymásra rezonálása. Ha rá tud kapcsolódni az olvasó arra az álomszerű világra, melyet Leky kínál ebben a könyvben, akkor érezkelni tudja a regény szépségét és titkát.

Áprilisban Sue Monk Kidd **A méhek titkos élete** című regényével ismerkedtünk meg a könyvklubon. Ismételten egy sorcsapásoktól terhelt gyermekkor, az önmagát kereső tizenéves kislány kérdései, kétségei és az őt segítő vagy akadályozó felnőttek világa tárul elénk a regény lapjain. És megint csak varázslat szövi át a történetet, melyben annyiszor akarunk hinni saját életünk során is. Leky és Kidd könyvei között sok az átfedés, pedig ez utóbbi a 60'-as évek Amerikájában játszódik, míg előbbi talán napja-inkban. A német regényben mágikus állatként felbukkan az amúgy is különleges okapi, Kid

regényében pedig állandó kísérői a történetnek a méhek. Mindkét könyv végére helyreáll az egyensúly a főszereplő lányok életében, össze-állnak élettörténetük cserepei, és mi, olvasók elhisszük, hogy vannak az életben csodák, csak észre kell vennünk azokat.

Egyik klubtagunk kedves ötlete révén mosta-nában egy-egy olyan tárggyal is készülünk a klubtalálkozóinkra, melyek a regényben olvasot-takhoz valamilyen formában köthetők. Amikor beszélgetés közben ezekre az otthonról hozott tárgyakra pillantunk, nemcsak könnyebb felidéz-ni az olvasottakat, de kötődni is segítenek a tör-ténethez, sőt önmagunk személyes történeteire is.

Már nagyon várom a következő találkozó-nkat, ahol – nem meglepő módon – ismét egy női történettel fogunk találkozni, ezúttal azonban férfi szerző tollából: **Závada Pál Jadviga párná-ja** című regénye lesz a témánk.

Kézműves tavaszi vásár második alkalommal a JAMK-ban

MÁRKU MÓNKA, JAMK

Április 5-én, immár második alkalommal ke-rült megrendezésre hagyományos tavaszi kéz-műves vásárunk a tatabányai József Attila Könyvtárban. Idén a kávézó és előtere adott ott-hont rögtönzött piacterünknek, ahol több mint 20 alkotó kínálta portékáját. Örömmel töltött el, hogy a megszokott arcokon kívül most is érkez-

tek új kézművesek megmutatni alkotásaikat, akik ajánlásból hallották hírét vásárunknak. A kínálat ezúttal is bőséges volt, mindenki megtalálhatta az ízlésének megfelelően egészen a tavaszi lakásdekorációktól a húsvéti ajándékokig. Kínáltak itt kicsiknek és nagyoknak egyaránt termékeket, amigurumi technikával készült és varrott állatkákat, táskákat, újrászalvétát és uzsonnástáskát,

Gyorsdiagnózis egészségi állapotunkról

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Arról, hogy mik az emberiség, a civilizációk előtti legfontosabb kihívások, benne az egészségi állapotunk, órákat, napokat tudnánk beszélni. De nincs aki ne érezné a saját életével kapcsolatosan, és tapasztalja folyamatosan azt, hogy egyre jobban elszakadva a természetes környezetünk-től, egyre több ártalmasnak mondott, tartott és átélt negatív dologgal kell szembesülnünk, így főleg fizikai állapotunkkal is. Az április végi öko-esténken **Orbán István** helyi népi gyógyász volt a vendégünk, aki számos európai és hazai orvos mellett hospitált és tanult. Az ottani ismereteit felhasználva a hagyományos népi módszerekkel és eljárásokkal kiegészítve már életfeladatnak vállalta ezek használatát és ismertetését. Most az előadásának fókuszában a prevenció, a betegségmegelőzés és annak tudatosítása állt. A prevenció ebben az értelemben nem mást jelent, mint felelősséget vállalni saját egészségi állapotunkért. Néhány megállapítás az elhangzottakból.

20 és 40 év között megfelelőig a DNS, így még fokozottabban kell figyelniünk magunkra és az életmódunkra. Közel fél évszázada sóhiányos az emberiség. A sóval kapcsolatos sok tévhiten alapuló intézkedés történt az egészségügyben is, pedig gyulladáscsökkentő, ízületivédő. Az étolajok kiszáritják az ízületeket, a koleszterin-őrület pedig demenciát okozhat, mivel elégtelen a sej-

mandalával díszített öröknaptárat, fluid art technikával készített képeket, szójagyertyákat, levendulás termékeket, gravírozott és csipkézett tojásdíszeket és gyöngyészereket is. A családias hangulat ismét garantálva volt sok-sok beszélgetéssel, eszmecserevel, teával, kávéval és jó hangulattal!

tek oxigén ellátása a nélkülözésével, mivel agyunk egynegyede koleszterint tartalmaz. Sőt egyik fő felelőse a termékletlenségnek. A cukormentesítést vegyi anyagokkal pótolják. Egy nagybevásárlással több ezer mérget cipelünk haza az élelmiszerekkel. A húst, gyümölcsöt nem szabadna plusz hét foka alá hűteni mert eltűnnek belőlük a hasznos tápanyagok, vitaminok. A feldolgozottokban lévő, glükóz, fruktóz beég a májba, csökkenti a hatékonyságát. Ötvenes éveink után már csak egyszer kellene táplálkoznunk naponta, mert egyszer emésztünk. A biológiai testre a 4 g és 5 G frekvenciaváltás dühkitöréseket, aggodást, stressztengelyt okoz mert megtámadja a tirozint. Az elektromos kutyák dopaminfüggőséget okoznak, amikor nem használjuk őket folyamatosan boldogsághormonnal küszködhetünk. A rostos üdítők rostja faörleményből készülnek. Az aszpartam használata rákkeltő hatású számos országban már be is tiltották. A nem hagyományos kenyér lektint tartalmaz, a gabonacsíra meg mérgező. Bár a kovászos kenyér megfelelő, ha olyan technológiával készül, amelynek legalább 12 óra a kelési ideje. A teljes kiőrlésű kenyér egy vicc, mert nem kell vele sokat foglalkozni. A bolti tej már alig tartalmaz igazi tejet. Zsír nélkül nincs méregtelenítés. A rovarfehérjével az E betűs listán szinte minden nap találkozhatunk táplálékainkban már. Mintegy négyszáz féle féréggel kell számolnia a mostani modern korunkban. A legtöbbjét a háziállatainkkal való szoros kapcsolatból szerezhetjük be. A ruháink tele vannak műszálakkal, ami irritál, izzaszt. Természetes ellenjavaslat, a gyöcs, a selyem, sőt ez utóbbi gyógyító tulajdonsággal is rendelkezik. Tisztálkodásunknak a legjobb a tiszta (klór és fluor mentes) víz, erőszakmentes szappanokkal. A lakosságunk nagyobb része vitaminhiányos. Nem köztudott, hogy a vitaminok szedésével K2 vitamint és kalciumot, valamint magnéziumot is kellene szedni a beépülésük miatt. Az influenza időszak alatt a vitaminbevitelünket drasztikusan akár tízszeresére is megemelhetjük. A D vitamin maga a csoda,

napsütéses időben is bátran szedhetjük, gyulladáscsökkentő, méregtelenítő.

Meglehet, hogy az elhangzottak többé-kevésbé konteósnak hangzanak, de sok-sok éves tudás, tapasztalat és népi gyógymóddal vannak alátámasztva, nem nélkülözve a hagyományos

gyógyászati ismereteket és módszereket, eljárásokat.

(2025. április 29. József Attila Könyvtár, Tatabánya ököesték: Orbán István: Prevenciók az alternatív népi gyógyászatban című előadása.)

Fájdalomcsillapítás gyógynövényekkel és illóolajokkal

MÁRKU MÓNKA, JAMK

Áprilisi Helyi érték sorozatunk vendége **Balpataki Laura** felsőfokú gyógynövény technológus volt, aki a gyógynövények és illóolajok fájdalomcsillapító hatásairól tartott előadást az érdeklődő közönségnek. A téma, mint ahogy számítottunk is rá, az idősebb korosztályt vonzotta a programra, ezért is kezdtünk délután 15 órakor. Laura nemcsak vetített képes előadással készült, hanem finom gyógynövény teákat készített, illóolajokat, krémeket kínált kipróbálásra, sőt, személyre szabott gyógynövény és illóolaj terápiát is nyújtott azok számára, akik ezt igényelték. Megtudtuk, hogy születési dátumunk meghatározza nyavalyáinkat és hogy ha jó kapcsolatot ápolunk magunkkal (testben és lélekben egyaránt), akkor a kívülről jövő, a minket érő inputok is pozitív irányba változnak meg. Megismerhettük az alapvető (mindenki számára ismert) gyógynövények fájdalomcsillapító hatását, a belőlük készült illóolajok alkalmazási területeit és módját, valamint recepteket is kaptunk egy-

egy hatékony gyógynövényes krém elkészítéséhez is.

A jótékony és gyógyító hatásokon túl azonban Laura felhívta a figyelmet egy-egy gyógynövény alkalmazásának veszélyeire is, melyek, amelyek allergiát válthatnak ki, melyeket nem javallott magas vérnyomásra, vese- vagy egyéb betegségek fennállásakor használni.

Holisztikus egészségnap a jótékonyság jegyében

MÁRKU MÓNKA, JAMK

Április 26-án jótékonyági egészségnapot szerveztünk a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az egész napos program ötletgazdája **Balpataki Laura** felsőfokú gyógynövény technológus volt. A szervezés oroszlánrészét ő végezte, meghívta az előadókat, leszervezte a szolgáltatásokat és a piactéri árusokat. A könyvtár részéről a helyszínt biztosítottuk. Az esemény háziasszonya **Wágner Zsanett** újságíró volt. 10 órától 13 óráig 6 előadást hallgathattak meg az érdeklődők ingyenesen Balpataki Laurától, **Balpataki Péter**től, **Spanraft Zsuzsannától** és Nagy Henriettától a következő témákban: biztonságos illóolaj használat; a karakterszámok jelentése; önismeret a kínai asztrológiával; Hogyan szabadulj meg a generációs blokkoktól?; káros földsugárzások hatása az egészségre; táplálkozási tanácsok az áyurvéda tükrében. A délután folyamán az előzetesen regisztráltak különféle szolgáltatásokon/kezeléseken vehettek részt. Volt kétféle arckezelés, Yumeiho masszázs, angyalkártya jóslás,

gyermekjoga, táplálkozási tanácsadás, illóolaj terápia, családállítás-blokkolás, sorselemzés, kínai asztrológia és csoportos hangtál is. A könyvtár kávézójában ismét piacteret rögtönöztünk, de ezúttal egészséges termékekkel. Az SD Coffe @ Bar egészséges ételeket, italokat, süteményeket és nasikat kínált. Lehetett vásárolni és kipróbálni Diadeur természetes kozmetikumokat és illóolajokat, Orgalco természetes tisztító és mosószereket, szójagyertyákat, stb. Képviseltette magát termékeivel a tatai Natura Biobolt, a dunaalmási Meggyfa Termelői Közösség, a dózsakerti Tündérvilág holisztikus bolt, valamint Mázi Hédi a csodálatos mandalaíval. Továbbá meg lehetett vásárolni **Nagy Henrietta Gyere velem** című önéletrajzi könyvét is. Mindemellett használt ruhákat, játékokat is kínáltunk. A programot délután negyed 5-kor tombolasorsolás zárta értékes nyereményekkel. A tombolából, a használt ruhákból és játékokból befolyt teljes összeget, illetve a szolgáltatásokért fizetett ösz-

szegek 10%-át a szervezők és résztvevők jótékony célra ajánlották fel. Ennek során, mintegy 84 500Ft gyűlt össze a Mésztelepi Óvoda részére.

ÉletKÉKek

SUGÁR GABRIELLA, JAMK

Válogatást láthatnak **Flajsz Péter Gergő** sajtófotóiból, valamint a Kék Madár Közösség életét megörökítő pillanatokból.

Sugár Gabriella, a Léleksegítő Alapítványon belül működő Kék Madár Közösség alapítójának megnyitója:

A kapcsolódás alapvető emberi szükséglet. A szoros kapcsolatok és a társas kötődések boldog és egészséges élethez vezetnek – olvasható az interneten különböző szakemberek véleménye.

Flajsz Péter Gergő képein éppen ennek a varázslatos pillanatnak, a kapcsolódásnak különböző megnyilvánulásait láthatjuk.

Elsőként ezekről beszélnék, amelyek itt, a Kávézóban kaptak helyet. A Léleksegítő Alapítvány eseményein az autizmussal élő fiatalok egymáshoz, vagy éppen a fotóshoz kapcsolódnak, s van olyan kép, amely éppen azért különleges, mert a főszereplője teljesen kizárja a fényképezőgépet. Kapcsolódik, a helyzethez, önmagához.

Ha tudjuk azt is a képeket nézve, hogy az erős érzelmi megnyilvánulások főszereplői autizmussal élők, akkor azt gondolom, még nagyobb jelentősége van a képeknek, a kiállításnak. Érzékenyít is, hiszen bepillantást enged egy olyan világba, amelyről azt gondolják még ma is sokan, hogy zárt, sötét, magába forduló emberekkel van tele.

Ez a kiállítás ennek éppen a cáfolata! Barátokról mesél, kellemes élményekről, hangulatokról, érzésekről.

Éppen ez az, ami sokszor nehézséget okoz egy autizmussal élőknek. Ugyanakkor az látható a képeken, hogy a 3 éve működő ÉBEK csapatának, az Érdekesen Bekötött Emberek Klubja fiataljainak talán kevésbé. Mert egymás között, egymástól is sokat tanultak, tanulnak. Hangsúlyozom ugyanakkor: mindannyian kevés támogatási igényű autizmussal élők, akik normál oktatási intézményekbe járnak. Talán nekik már nem lesz olyan kilátástalan a továbbtanulás, a munkahelyválasztás. Ezen dolgozunk, de a munkánk csak az Önök, Mindannyiunk összefogásával, összekapcsolódásával lehet eredményes.

Ezen a szombaton tehát testi és lelki egészségünk megőrzésén túl, segíthettünk egy óvodányi gyermeknek is az adományok révén!

Büszkék vagyunk a gyerekeinkre, büszkék vagyunk közösségünk minden tagjára.

Ahogy büszkék vagyunk Flajsz Péter Gergőre is, aki már évek óta kíséri figyelemmel a tevékenységünket. Persze nem tehetett mást, hiszen a 24 Óra szerkesztőségében, ahol megismerkedtünk sokszor kísért el eseményekre, így például a Léleksegítő Alapítvány programjaira is. Ott készültek a Kávézóban kiállított képek.

A kiállítás gondolatának megfogalmazásával egyidőben kapcsolódott a projekthez Belinszki Zoltán barátom, kollégám, kiváló író, dramaturg. A képekkel kommunikálnak versei, a kapcsolódás itt, és így is megvalósul.

A sajtófotókból összeállított anyag az emeleti galérián foglal helyet. Láttatja az erőt, a kitartást, a fényeket, a hagyományokat, és az idős aszszonyt, Rózsát, akinek végigkövethetjük Péter segítségével egy napját.

Mert Péter is kapcsolódik. A pillanathoz, a helyzethez, az emberekhez. Lélegzetviasszafojtva figyeli a másodpercet, amikor érdemes megnyomni a fényképezőgép apró pici gombját, mert talán éppen az lesz A KÉP.

Péternek sok ilyen pillanata van, amely éppen akkor készült, amikor kellett. Kiváló érzéke van hozzá, jó szeme, és talán ennél is fontosabb az a belső erő, a lélek, amely képeiből sugárzik.

Úgy tűnik árkon-bokron is túl jut az üzenete annak, amit alapítványunk képvisel, hiszen többen kapcsolódunk össze, hogy egy zárandoklattal is felhívjuk a figyelmet az autizmussal élőkre, és a Léleksegítő Alapítvány tevékenységére. A Camino Benedictus, Szent Jakab zárandokút útvonalán októberben elindul egy kis vármegyei csapat, hogy Tihanytól Lébényig, csaknem 160 kilométert gyalogolva is hirdesse: egy nemes célhoz kapcsolódni térben, és időben, hátizsákkal a háton is lehet.

A fotózástól, az ÉBEK csoporttól, a verselésen át, így lehet eljutni egy zárandokútig. Egymáshoz kapcsolódások hosszú sorával.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Pilvax-est Dull Szabolccsal a politikai kommunikáció átalakulásáról

HATVANI ISTVÁN, JAMK

Április 10-én zárult a József Attila Könyvtár tavaszi Pilvax-est sorozata. Az estek házigazdája, **Póka Viktor** ezúttal **Dull Szabolcs**ot, az Index és a Telex korábbi főszerkesztőjét látta vendégül. A „*Média és politikai kommunikáció változása*” címet viselő beszélgetésben a résztvevők betekintést nyerhettek abba, hogyan alakították át a közösségi platformok a közéleti szereplők és az újságírók világát.

Fotó: Hatvani István

A diskurzus során Dull Szabolcs részletesen beszélt arról, milyen hatással van a közösségi média a politikai kommunikáció dinamikájára. Mint elmondta, míg korábban a közszereplők elsősorban a sajtón keresztül juttatták el üzeneteiket a nyilvánossághoz – tévé, rádió, nyomtatott vagy online újságokon keresztül –, mára ez a folyamat gyökeresen megváltozott. A közösségi média elterjedésével ugyanis a politikusok és más közéleti szereplők egyre inkább közvetlenül kommunikálnak követőikkel, gyakran megkerülve a hagyományos sajtót.

A Könyvtárosok világnapját ünnepeltük

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

A Könyvtárosok világnapján április 14-én ünnepi díszbe öltözik a szakma, hogy valamilyen módon megemlékezzen a munkatársáról. Nem történhetett ez másként Tatán, a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban sem, amikor a dolgozók a jeles napot a könyvtár falain kívül töltötték.

Ez a változás jelentős hatással van az újságírók munkájára is. Dull Szabolcs kiemelte: ma már sok esetben maguk az újságírók is a közösségi felületekről értesülnek a friss hírekről. A klasszikus hírgyártás helyett egyre inkább a hírek ellenőrzése és értelmezése kerül előtérbe. A média szerepe így nem csökken, inkább átalakul: az újságírók dolga, hogy kiszűrjék az álhíreket, hiteles információt nyújtsanak, és segítsenek eligazodni az információáradatban.

A közvetlen kommunikáció előnyei mellett szó esett a kockázatokról is. A platformok nyitottsága miatt gyakran nehéz megkülönböztetni a hiteles információt a félrevezető vagy szándékosan torzított tartalmaktól. Ez még inkább ráirányítja a figyelmet a hiteles sajtómunka fontosságára.

A hallgatóság aktívan bekapcsolódott a beszélgetésbe, kérdéseikkel tovább színesítették az estét. A témához kapcsolódva szó esett a jelenlegi közéleti helyzetről és aktuálpolitikai kérdésekről is, így valódi, több nézőpontot ütköztető eszmecsere alakult ki. Az est végén a résztvevők személyesen is feltehették kérdéseiket Dull Szabolcsnak, akivel kötetlenebb formában is lehetőség nyílt beszélgetni.

A Pilvax-est ezúttal is elérte célját: gondolatébresztő, nyitott és közösségformáló fórumként működött, ahol a szakmai tartalom és a közvetlen hangulat remekül kiegészítette egymást.

Ezen az ünnepen a város kulturális szempontjából ékkőnek számító Kőfaragó ház megtekintésére kapott lehetőséget a tatai városi könyvtár kis csapata. **Berczelly Attila**, a Tatai Rend-ház Nonprofit Kft. ügyvezetője köszöntője után **Glászné Harmados Magdolna** kalauzolt minket az épületben. Az emeleti múzeum részen az *Igéző városunk* című Jókai emlékévhöz kapcsolódó pályázat diákok által készített alkotásait tekinthettük meg, majd a fazekas mesterség rejtelseibe kaptunk betekintést. Kiderült, hogy miért szelték az agyagot, és vajon min tipródik a fazekas? Nemcsak a szemünkkel láthattuk, hanem tapintásunkkal is érezhettük az agyag állagát. A fazekaskorong használatát pedig kipróbálhattuk. Ugye nem is olyan könnyű ez a mesterség? Mi mindent készítettek a fazekasok, keramikusok?

Annak is széles tárházat láthattuk, sőt, a kemen-
cébe bekukucskálhattunk.

Utunkat folytattuk a kávépörkölő műhelybe,
ahol megnéztük hogyan és mennyi idő alatt per-
zselődnek szép barnára a kávészemek. Aki sze-
retne finom kávé inni, a kóstolónál biztosan nem
csalódik. Mi sem csalódtunk. Köszönjük **Amb-
rusné Fülöp Máriának** a kávék világában való
eligazítást. A továbbiakban megtekintettük az
aszalóműhelyt, majd Berczelly Attilától megtud-
tuk, milyen célt tűzött ki a Tatai Városkapu
Közhasznú Zrt. a szomszédos ház és az udvar
felújítását illetően.

Benéztünk a fazekasműhelybe is, ahol
Tölgyesiné Michl Éva keramikussal találkoztunk,
aki épp a készített edényeket sorjázta, ned-
ves szivaccsal simította.

Író-olvasó találkozó Zubor Rozival

ILLÉS ZSÓFIA, TATA

Április 1-jén **Zubor Rozi** író, újságíró,
podcaster, digitális tartalomkészítő volt könyvtá-
runk vendége. Az író-olvasó találkozón többek
közt a *Kulcs* és *A napló* című regényekről, a
Micsoda nők voltak! könyvsorozatról és a re-
gényírás kulisszatitkairól beszélgettünk, de szóba
kerültek az anyaságot érintő tabu-témák, a
transzgenerációs örökségek, és az időbeosztás
fontossága is.

Fotó: Sinkó Ildikó

Zubor Rozi újságíróként kezdte a pályáját,
majd gyermekei születése után indította el
IgenAnya nevű oldalát, mely anyaságot érintő
témákkal foglalkozik. Mottója: igen az anyasá-
gra, de igen magunkra is! Ebből nőtte ki magát a
Lugosi Dórizal és Endrész Tímeával közösen
készített *HelloAnyukám* podcast, mely szintén a
szülőséget érintő könnyedebb és nehezebb, vagy
éppen tabunak számító témákat helyezi fókusz-
ba. A Budai Lotti közreműködésével vezetett
Micsoda nők voltak! podcast a történelem jeles

Köszönjük a lehetőséget és azt, hogy
kollegális valamint a partneri viszony erősödhe-
tett a könyvtárosok és a Kőfaragó ház munkatár-
sai között.

Fotók: Dollmayer Bea

nőalakjait mutatja be, de úgy, ahogy eddig még
nem láttuk őket: édesanyaként, háziasszonyként,
vágyakkal, félelmekkel, hibákkal teli hús-vér
nőként. A podcast anyagából könyvsorozat is
készült: ennek eddig három része jelent meg,
összel várható a legújabb kötet *Micsoda barát-
nők voltak!* címmel.

Grafomán, könyvszerető emberként Zubor
Rozi mindig szeretett volna regényt írni, ám so-
sem volt bátorsága elkezdni. Végül édesanyja
tragikus, korai halála győzte meg: nem halogatja
tovább az álmait. A *Kulcs* története részben ön-
életrajzi ihletésű: a fiatal anyuka, Beáta egyik
napról a másikra veszíti el édesanyját, ráadásul
kiderül, hogy asszonyának titkai is voltak... Egy
titokzatos kulcs segítségével végül feltárul a
múlt: egy fájdalommal, tragédiákkal, lemondá-
sokkal teli női sors. A *Kulcs* tavaly tavasszal
jelent meg, és még ebben az évben megnyerte
Az Év Könyve közönségsválasztást Elsőkönyves
kategóriában.

Zubor Rozi legújabb regénye, *A napló* néhány
hete jött ki: ebben Matilda, a kétgyerekes gyógy-
szerész keresi a kiutat elhidegülő házasságából,
egyhangú, rutinokból álló mindennapjaiból. Mi-
kor kap az édesanyjától egy kívánságokat teljesí-
tő mágikus naplót, úgy tűnik, minden megoldód-
hat. De valóban jó az, ha a kívánságaink valóra
válnak? Ez a kötet is fontos témákat feszeget:
miért választunk a szüleinkhez hasonló párt, mi-
ért megyünk sok házasság a gyerekek szüle-
tése után, és miért olyan nehéz változtatni akkor
is, ha a szívünk mélyén tudjuk, mit kellene ten-
nünk?

Az író-olvasó találkozó vége felé a szerző elárulta: következő regényére sem kell már sokat várunk, legújabb kötete ősszel jelenik meg, Orchideák címmel.

A beszélgetés után az olvasók kérdezhettek az írótól, és dedikáltathatták vele a könyveket. Na-

Közönségtalálkozó Karády Annával

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR

Április 10-én időutazásra invitáltuk az érdeklődőket, vendégünk **Karády Anna** történelmi regényíró volt, *A füredi lány* trilógia, a *Zserbó* és *A kegyúr* szerzője. A személyes hangvételű beszélgetést **Cselenyák Imre** dorogi kötődésű szerző vezette, aki az írónt tanulóveiről, pályájáról, inspirációiról kérdezte.

A székesfehérvári születésű szerző gyermekkorától kezdve a Balaton mellett él, Tihany és Balatonfüred a legmeghatározóbb települések az életében. Az írói karrierje előtt jogászként tanult, majd dolgozott Budapesten, mellette kedvtelésből verseket, humoros szövegeket írt. Első könyvéhez, *A füredi lány* ötletéhez az inspirációt egy kirándulás élménye nyújtotta, elkezdte kutatni azoknak a helyszíneknek, emlékeknek a történetét, melyekkel a balatonfüredi túra során találkozott.

A *Zserbót* szintén egy utazás ihlette, Karády Anna családjával Opatijában nyaralt, mikor a város történelméről szóló táblákat olvasva megakadt a szeme a Gerbeaud cukrászdát említő szövegen. A híres magyar cukrász 1900-ban nyitotta meg üzletét az egykori Abbázia partján, ez az információ adta meg az alapját egy újabb történetnek.

A szerző számára az írás folyamata mindig jegyzetekkel kezdődik, füzeteket tölt meg gondo-

gyon jó hangulatú társalgás alakult ki. Köszönjük szépen Zubor Rozinak az izgalmas könyvbemutatót, kedves olvasóinknak pedig a részvételt!

lataival, benyomásaival. Minden könyv mögött rengeteg órányi kutatás húzódik meg, a történelmi regényírók számára ez az alkotómunka legizgalmasabb szakasza.

Fotó: Guba Mónika

A tavalyi évben, 2024-ben jelent meg a szerző legújabb kötete *A kegyúr*, mely a férfi nézőpont szempontjából nagy kihívást jelentett az író számára. A történet a 15. században játszódik, Bakócz Tamás élettörténetébe nyújt betekintést.

A sikeres közönségtalálkozó végén a résztvevők vásárolhattak a szerző könyveiből és dedikáltathatták saját példányaikat. Karády Anna művei kiemelkednek a tavalyi év kölcsönzési statisztikájában, gyűjteményünk példányai mind várólistán szerepelnek.

Előadás a mesterséges intelligenciáról

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR

Gergely Zsófia „*Mindentudó MI – Az AI alkalmazási lehetőségei*” címmel a mesterséges intelligenciáról tartott előadást könyvtárunk emeleti galériájában. Vendégünk a Magyar Telekom Nyrt. munkatársa, AI szakértő, aki a vállalkozások szempontjából vizsgálja ennek a technológiának az alkalmazási lehetőségeit.

A mesterséges intelligencia ugyan az utóbbi években robbant be a köztudatba, fejlesztése a számítógépes hálózat elterjedése óta folyamatos. Fellendülésének első mérföldköve akkor következett be, mikor 1997-ben egy számítógép legyőzte Garry Kasparov világhírű sakkozót. A

2010-es években a gépjárműgyártás területén az önvezető autókkal a MI egy újabb innovációs eredményt mutatott fel. A technológia rengeteg területen alkalmazható, többek között a gyógyászatban, az iparban, az üzleti szférában és a médiában is.

A mesterséges intelligencia legnépszerűbb alkalmazásai jelenleg a videó- és képgeneráló programok, valamint a ChatGPT. Ez utóbbi 2022 novembere óta tölthető le ingyenesen, a felhasználóinak száma már a megjelenést követő ötödik napon elérte az 1 milliót. A ChatGPT internetes források felhasználásával válaszolja meg kérdé-

seinket, azonban nem szűri a hamis tartalmakat, válaszait ajánlott kritikusan értelmezni.

Az AI használatával kapcsolatban Gergely Zsófia kihangsúlyozta, hogy a technológia át-szervez majd egyes munkaterületeket, azonban az emberi munkaerőt nem helyettesíteni, hanem segíteni fogja a feladatok elvégzésében. Előnyei mellett, azonban a hátrányait is szem előtt kell

tartani, rossz kezekbe kerülve jellemzőek a visszaélések, csalások.

Az előadó a mesterséges intelligencia fejlődése kapcsán egy pozitív jövőképpel zárta a prezentációját: forradalmi technológiai korszaknak a hajnalán élünk, mindenképpen izgalmas, hogy milyen változásokat tartogat még a jövő.

Fotó: Guba Mónika

Tájékoztató a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer előző évi tevékenységéről, **FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK**

Az önkormányzat és a Tatabánya Megyei Jogú Város József Attila Könyvtár által kötött megállapodás értelmében minden év május 31-ig a vármegyei könyvtár tájékoztatót küld a települési önkormányzatoknak a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer előző évi tevékenységéről. Ezen feladatunknak eleget téve készítettük el a 2024-es év összefoglalóját, külön-külön kiemelve tevékenységünk egyes főbb területeit.

A Település-ellátási és Módszertani Osztály 60 kistelepülési könyvtár ellátását szervezi Komárom-Esztergom vármegyében. A feladatokat 4 fő könyvtáros látja el teljes munkaidőben, valamint a vármegyei könyvtár rendszergazdája

Dokumentum-ellátás

A kistelepülési könyvtárosok igénye szerint 2024-ben 7 alkalommal rendeltünk dokumentumokat a **Könyvtárellátótól (6.560 db)**, valamint az év során beszereztük azokat a könyveket is **egyéb forrásból** (pl. Bookline, 7books, Lyra Vác stb.), amelyek már nem kaphatók a Kellónál, de a kollégák szerették volna bővíteni velük a gyűjteményüket (**105 db**).

A Könyvtárellátótól *Csoóri Sándor életművének 9 kötetét* kapták településeink ajándékként, valamint beszereztük számukra a tatai Kuny Domokos Múzeum által kiadott „*A közművész*” c. képregényt, mely Fellner Jakab életét dolgozza fel. Kisigmánd, Környe és Mocska önkormányzata rendszeresen kiegészíti az állami támogatást és saját költségvetése terhére biztosítja a könyvtáraknak a KSZR-en kívüli könyvrendelés lehetőségét is. Ezen kívül még számos település kapott olvasóitól jó állapotú, megőrzésre érdemes könyveket, amelyeket szintén állományba vettünk. Összesen **2.122 db ajándékkönyv** került feldolgozásra a Textlib rendszerben.

Előfizettünk **120féle folyóiratot** (293 példányban) 59 településnek (Tokod esetében ezt a költséget az önkormányzat ezúttal is átvállalta).

A vármegyei könyvtár 2023 júliusában elindította a **Cloudlibrary** szolgáltatást, amelynek segítségével olvasóink egy applikáción keresztül tudnak e-bookokat kölcsönözni. A KSZR-hez tartozó településeken regisztrált, aktív könyvtári

megbízási szerződéssel végzi az informatikai munkákat a településeken.

A KSZR-hez tartozó települések lakosság-számát tekintve 2024-ben összesen 96.098 fő (2023-ban 95.878 fő) dokumentum-ellátásáról és olvasóvá neveléséről kellett gondoskodunk.

A 2024-es év sokkal „csendesebbnek” bizonyult, mint a korábbi időszakok. Volt ugyan 1-2 váratlan esemény (pl. Annavölgyön a művelődési ház felújítása miatt a könyvtárnak is átmenetileg költöznie kellett), és néhány településen ismét változott a könyvtáros kollégák személye, de ettől eltekintve úgy éreztük, hogy egy hatékonyabb évet zárhattunk a vármegyében.

tagsággal és olvasójeggyel rendelkezők is ingyenesen igénybe tudják venni a szolgáltatást. 2024 végén 22 fő KSZR-es felhasználót tartott nyilván a rendszer.

Folyamatosan építjük a közös TextLib katalógust. A települési könyvtárak állományának 98 %-át retrospektíven már feldolgoztuk, vagy más rendszerekből áttöltöttük. Bokodon és Kesztölcön 2024-re csaknem befejezték a könyvtárosok a „régii” állomány feldolgozását.

Jelenleg a 60 települési könyvtár összes állománya 392.700 db dokumentum, ezért 2024 során nagymértékű selejtezést hajtottunk végre számos településen: Bakonyszombathely, Csép, Kecskéd, Kömlőd, Máriahalom, Tárkány, Vértesszőlős. A Textlib rendszerből összesen **11.293 db** dokumentum került **kivezetésre** felhasználódás, rongálódás vagy elkallódás okán. A kistelepülési kollégák a selejtezési szabályzat alapján már önállóan végzik az állományapasztást, csak néhány esetben kérik a segítségünket ehhez a feladathoz.

A községi könyvtárak olvasóinak továbbra is biztosítottuk a könyvtárközi (régios) kölcsönzés lehetőségét. Az érdeklődés a JAMK gyűjteménye iránt egyre nagyobb, hiszen 2024 folyamán 26 kistelepülési könyvtárnak **összesen 1.419 db dokumentumot** adtunk át saját állományunkból (2023-ban 1.291 db, 2022-ben 1.044 volt az igények száma).

Tárgyi eszközök beszerzése, dologi kiadások

2024-ben több településen is lecseréltük a meghibásodott és/vagy elavult, lassú számítógépeket, valamint laptopokat vásároltunk a kollégák és az olvasók kényelmesebb kiszolgálásáért. Tarjánban az idősebbek sok esetben már nem látják jól az apró betűs könyveket, így kérésükre beszereztünk a könyvtárnak egy tabletet, amelyen olvasóink az e-book állományunkat is elérik a Cloudlibrary alkalmazáson keresztül.

A javíthatatlanná vált multifunkcionális nyomtatók helyett újakat vásároltunk, és néhány könyvtárnak ismét beszereztük a hiányzó eszközöket (pl. laminológép, blokknyomtató). Gyengénlátó tárkányi kolléganőnk az elromlott monitorja helyett egy jóval nagyobb kijelzőt kapott, amivel segíteni szeretnénk volna a munkáját. Az epöli könyvtárban kialakításra került egy gyereksarok, amelyhez fotelek és székek vásárlásával járultunk hozzá, valamint Dunaszentmiklóson tettük otthonosabbá a berendezést egy állólámpával és egy rekeszes játéktároló polccal.

Az író- és irodaszerek, a könyvtári foglalkozásokhoz szükséges kézműves anyagok, valamint a nyomtatópatronok/tonerek beszerzését központilag valósítottuk meg az év során két alkalommal. Nagy segítségünkre volt ebben a Barát Papír Kft. és a Nyomtat-Lak Bt., akik széles árukészletükkel, jelentős árengedménnyel és hosszú fizetési határidővel támogatják a vásárlásainkat. Az egyéb, speciálisabb igényeket (pl. fürdőbomba készítés alapanyagai) más forrásokból tudtuk beszerezni.

A könyvtári állományok rendezésére fém könyvtámaszokat, betűgarnitúrákat, szakjelzetteket és színes szakjelzőket szereztünk be.

Rendezvényszervezés

2024-ben 56 településen **952 programot** szerveztek a kistelepülési könyvtárosok, amelyeken összesen **23.910 fő** vett részt. **KönyvtárMozi** szolgáltatásunk keretén belül 6 településen **43 filmvetítést** regisztráltunk, melyen **744 néző** vett részt (2023-ban 37 filmet 616 fő nézett meg).

2024-ben is 4 fő rendezvénytípusra koncentráltunk, melyeket többnyire támogatási keretből finanszíroztunk:

• ismeretterjesztő előadások

(ide tartoznak a digitális kompetenciafejlesztő programok és tanfolyamok is): Hidasi Zsolt Milán, Jane Goodall Intézet, Bogárháton, Dr. Hidán Csaba, Bajnai Zöld Tündérek, Moczik Csaba, Simon Szilvia, Csanádi Viktor, Lieber

A 2024. évi első könyvrendelést 41 településre személyesen szállítottuk ki, valamint az egyes célirányos látogatásaink (pl. selejtezés) során is mi vittük el a csomagokat a kollégáknak, de a szállítmányozás nagy részét – együttműködésünk keretében – a **GLS** végezte. Az év során összesen **818 db** csomagot sikerült segítségükkel a címzettekhez eljuttatni.

Vásárlások 2024-ben

Tárgyi eszköz megnevezése	Darabszám
Számítógép (Win 10), monitor, hangszóró, billentyűzet és egér	13
Laptop/notebook	7
Multifunkciós nyomtató	4
Tablet	1
Monitor	1
Blokknyomtató	2
Lamináló gép A/3	7
Karos papírvágó gép A/3	2
SISSIX vágó- és domborítógép	1
Gyerekfotel, szék	8
Forgószek	1
Állólámpa	1
Játéktároló polc	1

Tamás, Fejér Simon Pál, Endrei Judit, Bántó Melinda, Gábor Klára, Vakok és Gyengénlátók KEM-i Egyesülete

• író-olvasó találkozók

Dományi Zsuzsanna, Vig Balázs, Varró Dániel, Telegdi Ágnes, Sás Károly, Nyulász Péter, Schäffer Erzsébet, M. Kácsor Zoltán, Trux Béla, Fábíán Janka

• könyvtárhasználati és olvasásfejlesztő foglalkozások

(ide tartoznak a klubok is): Kerekítő, Bajnai Könyvklub, Kézműves szakkör, Mesebólt - Nagyanyók mesélnek, Sakk szakkör, "Vak dióként dióban zárva lenni" - biblioterápiás foglalkozás (Bajna), Moziklub (Annayölgy), Versek délutánja, Társasjáték délelőtt (Epöl),

Könyvtárhasználati vetélkedő (Leányvár),
Könyvtári Kreatív Csoport (Tárkány)

• **könyvtárnépszerűsítő programok**

(ide tartoznak a kézműves-foglalkozások is):
Tormási Attila (Ribizli); Isztiméri Szélforgó Színpad; Bábuca Bábszínház; Pinocchio Bábműhely; Sanyi, Én és a Gyerekek Produkció; MIEZ zenekar; Pesti Kisszínház (Lassán Evelyn); Mesekocsi Színház; Miklós Ágnes; Bánhidi Ágnes; Gregus Anikó; Gulliver Színpad; Mesezenekar (Szabó Zsuzska); Batyu Színház; Cimbora Produkció; RépaRetekMogyoró duó; Völgyhajó Bábszínház; Zabszalma együttes; Óperenciás Bábszínház; Lila Virág és a Pengettyű zenekar; Berkesi Alex; Kadarka Társulat; Mocsai Pajtaszínház; Horváth Sándor Zsolt; Kuttyomfitty Társulat; Kalap Jakab; Cseke Szabolcs (Tücsökszabi); Sándor Péter; Színházikó Társulat; SárKör Színtársulat; Galiba

Társulat; Staféta együttes; Szabad Ötletek Színháza; Léghajó Meseszínház; Palinta Társulat; Ákom-Bákom Bábszínház; Dvorák-Patka Színház; Áldás együttes (Szendrey Marót Ervin); Ősi Kovács Alkotóműhely Egyesület; Kifordítva zenekar; Rezeda Meseműhely (Kántor-Jesko Teodóra); Népi Játéktár – Karsai Anita; Kozma-Szekér Dorina; Negre Zsuzsanna; Nagy Csabáné

Készítettünk ajánlókat is a kollégák számára külön a gyermek és külön a felnőtt közönségre fókuszálva, továbbá ösztönöztük őket a helyi alkotók és kutatók, valamint a települési értékek bemutatására.

A Könyvtári Hét nyitónapján (szeptember 30-án) online Értéktár-vetélkedőt szerveztünk a kistéleplési könyvtáraknak. Az első három helyezett könyvtári tematikájú kirakóval és egyéb apró ajándékokkal gazdagodott.

Információ-ellátás, PR tevékenység

A kistéleplési könyvtárakat folyamatosan tájékoztattuk az őket érintő pályázatokról, képzési lehetőségekről, programokról. Az információellátást (áramlást) megkönnyíti a 2019-ben létrejött honlapunk (www.kem-kszr.hu) és a Facebook-on létrehozott zárt csoportunk, valamint folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a kollégákkal e-mailen és telefonon is. 2019-ben egységesítettük a települések e-mail elérhetőségeit is (pl.dag.konyvtar@kem-kszr.hu), így szabályozottabban tudjuk kezelni a könyvtárosváltásokat, valamint a Könyvtárellátónál is megkönnyíti a kollégák belépését az új rendszer.

A KSZR honlapjának forgalmi adatai 2024-re vonatkozóan:

- 317 esemény került az eseménynaptárba
- 18 bejegyzés került ki a honlapra
- 1.120 kép került a galériába
- 3 db hírlevél került kiküldésre
- 12.652 megtekintés volt a honlapon
- 4.970 látogató kereste fel honlapunkat
- 209. 707 oldalletöltés volt a galériában

2023 januárjában létrehoztuk a KSZR saját **Youtube** csatornáját (<https://www.youtube.com/@jamkkszr2023>), amelyen egyenlőre csak a korábbi évek díjátadó ünnepségei és az olvasótáborokban a gyerekek által készített kisfilmek kaptak helyet (ez utóbbiak csak a link ismeretében nézhetőek meg - a kiskorúakra való tekintettel).

Összegejtöttük a kistéleplési könyvtárakról a sajtóban megjelent cikkeket (a KEM-i 24 Órában 26 bejegyzés és 1 írás a „háromkő”-ban), valamint közzétettük a kollégák írásait *KemLib* című szakmai folyóiratunkban (2024-ben 10 lapszámban 19 cikk) és honlapunkon is.

Olvasótábor szerveztünk Kóspallagon 25 gyermek részvételével 2024. augusztus 5-9. között – fő tematikánk a *sport és a kaland* volt. **Zichó Viktor** mesélt nekünk alpesi kerékpáros túrájáról, felfedeztük a Börzsöny szépségét és az ott élő gyógynövényeket. Rejtélyeket oldottunk meg **Bojti Anna** íróval, és meglátogattuk Drégely várát.

Bokodnak egy vetélkedő díjazásához ajándékkönyveket vásároltunk, valamint ceruzákat, radiókat, noteszeket és KemGuru logóval ellátott szóróanyagokat ajánlottunk fel. Annavölgynek a gyereknap programhoz, Csolnoknak a nyári olvasópályázat díjazására szintén készítettünk össze ajándécsomagokat.

Kiosztottuk „**Az év települési könyvtára 2024**” díjat 3 kategóriában (lakosságszám alapján): Kisigmánd, Szákszend és Bokod részére; „**Az év Komárom-Esztergom vármegyei kistéleplési könyvtárosa**” vándordíjat pedig immár második alkalommal íteltük oda **Pósa Andreának**, a bajnai könyvtár vezetőjének.

Elkészítettük a *KSZR-naptárunkat* 2025. évre is a települések rendezvényein készült fotókkal színesítve, valamint kisebb ajándécsomaggal leptük meg (ezúttal is) a kistéleplési kollégákat karácsonykor, és egy évzáró szakmai napra is

meghívtuk őket, hogy egy kicsit kötetlenebbül tudjuk együtt tölteni az időt, mint a

munkanapokon.

Képzések – a szakmai fejlődés biztosítása

2024-ben csak egy alkalommal, december 13-án szerveztünk szakmai napot kistéleplési könyvtárosainknak a vármegyei könyvtárban, de az általunk szervezett 3 konferenciára, valamint Textlib továbbképzésre is meghívtuk a kollégákat, akik szívesen jöttek és bővítették ismereteiket.

- 2024. január 15. **Ahol a Nap kel... a József Attila Könyvtár szakmai napja a népmesék jegyében**
- 2024. március 11-12. **TEXTLIB szakmai továbbképzés és workshop**
- 2024. április 22. **Határon innen, határon túl - III. Országos Zöldkönyvtári Konferencia**

Minőségfejlesztés, minőségirányítás

A Kulturális és Innovációs Minisztérium által kiírt **Könyvtári Kihívás** elnevezésű pályázathoz a JAMK tájékoztatást és a dokumentumok kitöltéséhez segítséget nyújtott 4 KSZR-es településnek, akik csatlakoztak a programhoz: **Bakony-sárkány, Dad, Tokodaltáró, Vértesszőlős**.

Bevontuk a kistéleplési olvasókat az *e-book elégedettségi kérdőív* kitöltésébe, továbbá *igényfelmérést* végeztünk a KSZR-es könyvtárak kö-

- 2024. szeptember 30. **"Népmesével a lélek körül"** - Népmese-konferencia

E-tananyagtárunk segítségével (<https://oktatas.jamk.hu/>) 4 online „tanfolyamon” vehetnek részt az érdeklődők. Itt található többek között egy felhasználói kézikönyv is, melyből a Textlib rendszer teljes működését megismerhetik a hallgatók.

A Település-ellátási és Módszertani Osztály dolgozói számos szakmai napon, továbbképzésen vettek részt az elmúlt évben, hogy az ott tanultakat kamatoztatni tudják majd a munkájukban.

rében a 2025. évi folyóirat-előfizetésekkel, valamint a **Laptapír** online szolgáltatás és az **ADT** adatbázisok megrendelésével kapcsolatban.

Amelyik települési könyvtárban személyesen is jártunk a 2024. évben, ott minden esetben felmértük a szolgáltatóhelyek állapotát és megkérdeztük a kollégákat, mire lenne szükségük és mit tehetnének, amivel segítjük a munkájukat.

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

A regisztrált használók száma a könyvtárakban kb.10%-os csökkenést mutat a 2023-as adatokhoz képest, amely azzal is magyarázható, hogy sok kolléga elvégezte a Textlib „tisztítását”, vagyis kivette azokat az olvasókat a rendszerből, akik elköltöztek, elhaláloztak vagy már több mint 5 éve nem jártak az adott könyvtárban.

Viszont a személyes használatok száma jelentősen növekedett (180% lett a 2023-as évhez képest). A kollégák rendszeresen tartanak könyvtárhasználati foglalkozásokat, valamint könyvtári órákat az óvodás és általános iskolás csoportoknak, miközben számos kisközösség is megtalálta a helyét a könyvtári terekben (pl. kerekítő, sakk szakkör, színjátésoók).

A kölcsönzött dokumentumok száma fokozatos emelkedést mutatott a járvány megszűnése óta. Noha 2023-ban 3 %-os csökkenés mutatkozott ezen a téren a 2022-es adatokhoz képest, 2024-re ez a szám ismét elérte (kicsit meg is haladta) a 2 évvel korábbi állapotot. A pandémia idején új szolgáltatásként bevezetett házhozszál-

lítás továbbra is működik, segítve ezzel a beteg vagy mozgásukban korlátozott olvasók könyvhöz jutását (2023-ban 16 könyvtár 427 könyvet, 2024-ben 17 szolgáltatóhely 614 könyvet juttatott el ily módon az olvasókhöz).

	2023.	2024.
Lakosság (fő)	95 878	96 098
Regisztrált olvasó (fő)	9 546	8 566
Könyvtárhasználó (fő)	52 703	96 059
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	63 593	65 735

A fenti táblázatból kitűnik, hogy az átlagot nézve a KSZR-es kistélepléseken élők 9%-a rendelkezik könyvtári tagsággal, amely adat a 2023-as évhez képest minimális csökkenést mutat (10% volt). Egy olvasó a tavalyi évben átlá-

gosan 7,9 db dokumentumot kölcsönzött ki, ami növekedést jelent az előző időszakokhoz képest (2023-ban ez a szám 6,7 db volt).

Az OPAC (az online katalógus) használata egyre inkább előtérbe kerül nemcsak a kollégák, de az olvasók körében is, mivel 2024-ben már 5.798 alkalommal választották ezt a lehetőséget

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

A legnagyobb probléma a településeken továbbra is az akadálymentesítés hiánya, vagy csak részleges megléte. 60 település közül számos helyen megoldott ugyan a mozgáskorlátozottak bejutása az épületbe, de a földszinti elhelyezkedés és az emeleten lévő könyvtárhelyiségek megközelítése lifttel vagy egyéb úton (pl. lépcső-lifttel) csupán kevés könyvtárnál működik.

A kistelepülési könyvtárak kb. 20%-a rendelkezik riasztóval, és egy-két szolgáltatóhelyen a könyvtároson kívül sajnos más is be tud jutni az épületbe (pl. önkormányzati dolgozók), amit a

Humán erőforrás, szolgáltatások biztosítása

A nyitvatartási idő a településeknél elég széles skálán mozog, 2 és 40 óra között van a heti nyitvatartási órák száma. Főleg az 1000 fő alatti lakosságszámú településeken sajnos még mindig nem éri el a kívánt értéket, hiszen csupán heti 1-2 napban, 2-6 órás nyitvatartással működnek. A nagyobb településeken már jobb a helyzet, de közöttük is akad egy-két település, amely csak heti 2-3 órában fogadja az olvasókat, ami 2000 fő feletti lakosság esetén nagyon kevés.

Kistelepülési könyvtáraink többségében rendelkeznek a kollégák a megfelelő végzettséggel, eltérés a törvényi előírásoktól csak az 1500 fő fölötti lakosságszámú településeken fordul elő egy-két esetben. Az előző években számíthattunk

A központi költségvetési támogatás felhasználása

A József Attila Könyvtár Tatabánya a 2024-es kistelepülési könyvtári kiegészítő támogatást (összesen 54.164.00 Ft) az alábbi módon használta fel:

- dologi kiadások 84 %
- tárgyi eszközök vásárlása 10 %
- személyi juttatások (pl. megbízási díjak) 5 %
- személyi juttatások járuléakai 1 %

A dologi költségek magas százalékos arányát egyrészt az adja, hogy a könyvtárak többsége nem tudta 2023-ban sem teljes mértékben felhasználni a rendezvények finanszírozására fordítható keretet, ezért ezeket az összegeket 2024-

böngészésre, keresésre, hosszabbításra és előjegyzésre (2023-ban 5.635 db volt). Ezen a felületen a települések új könyvei teljes körűen elérhetőek, a régebbi állomány pedig folyamatosan frissül, ahogy a retrospektív dokumentumok feldolgozásra kerülnek. A jövőben tovább fogjuk erősíteni ezen szolgáltatásunk népszerűsítését.

jövőben mindenképpen orvosolni kell, mert állományvédelmi szempontból ez nem elfogadható.

A látás- és hallássérültek részére szinte semmilyen segítség (pl. vezetősáv, indukciós hurok) nincs egyik települési könyvtárban sem, és a szolgáltatások sem akadálymentesek (néhány helyen feliratok, piktogramok már felkerültek a polcokra, falakra). A hangoskönyv-állomány bővítésével próbálunk kedvezni a fogyatékkal küzdő olvasóinknak.

a helyi önkormányzatok segítségére a „beiskolázásokban”, de szükség esetén a KSZR támogatásból is segíteni tudjuk a kívánt szakképzettség megszerzését.

A gyermeli könyvtár vezetője 2024-ben folytatta tovább főiskolai tanulmányait az ELTE-n.

Az önkormányzatok főként részmunkaidőben, megbízási szerződéssel alkalmazzák a könyvtárosokat, amely a legtöbb esetben csupán a nyitvatartási időre korlátozódik, így az egyéb belső munkákat (pl. kézműves foglalkozás előkészítése) és az adminisztratív feladatokat a könyvtárosok úgymond a szabadidejükben látják el.

ben átcsoportosítottuk - a beruházások „rovására”. Másrészt a fogyasztói és üzemanyag árak változásai miatt az egyéb kiadásaink összege is jelentősen növekedett.

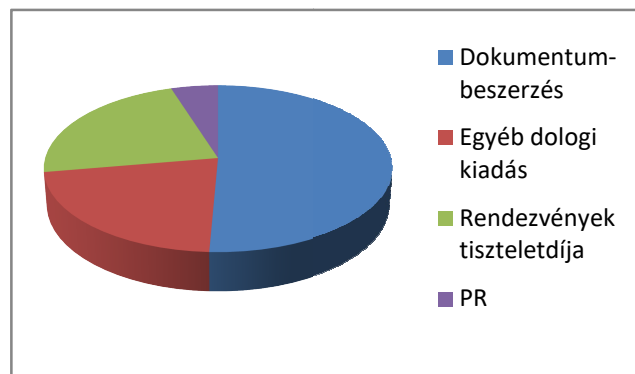
A dologi ráfordítások az alábbi költségnemekből tevődnek össze:

- dokumentumbeszerzések (50 %),
- rendezvények tiszteletdíjai (23 %),
- PR költségek (5 %),
- egyéb dologi kiadások (22 %): gépkocsik költségei (pl. üzemanyag, karbantartás, adók);

csomagküldő futárszolgálat díja (GLS); infokommunikációs kiadások (mobiltelefon és internet előfizetések) és postaköltség; szoftvertanácsadás és informatikai szolgáltatás díja; bankköltség; iroda- és írószerek, kézműves anyagok, nyomtatópatronok és könyvtári ügyviteli eszközök vásárlása.

Sajnos évről évre kevesebb könyvet tudunk beszerezni az áremelkedések miatt, valamint a KSZR-ből finanszírozott rendezvények száma is évi 1-2 alkalomra csökkent, mivel a KATA-s adózás átalakulása miatt az előadók újragondolták a tiszteletdíjukat. Viszont a költségvetési támogatás összege 10 éve szinte semmit sem

változott, ezért új stratégiát kell kidolgoznunk majd a települések hatékony és teljeskörű ellátására.

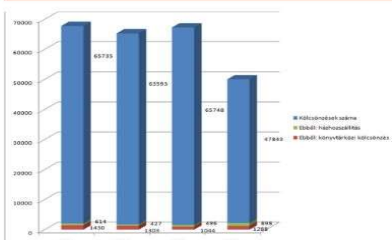
5 fontos adat a 2024. évi KSZR STATISZTIKÁBÓL

1

Beiratkozott olvasók:

2024-ben a 60 településen összesen **8.566 főnek** volt érvényes tagsága, melyből **3.728 fő volt 14 év alatti**.

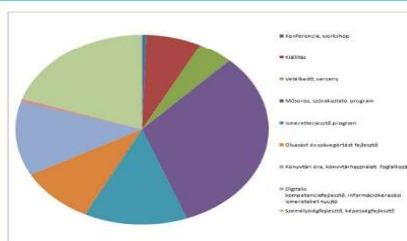
Az aktív használók száma: 5.964 fő

2

Kölcsönzések:

A kölcsönzések száma összesen **65.735 db** volt, melyből **könyvtárközi (régiós) kölcsönzéssel 1.430 alkalommal**adtunk át dokumentumokat a kistépüléseknek.

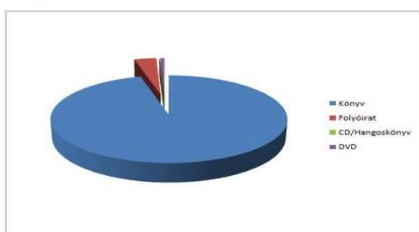

3

Rendezvények:

A kistépülési könyvtárak összesen **928 programot** szerveztek, melyeken **23.572 fő** vett részt.

Legnépszerűbbek a műsoros, szórakoztató programok és az ismeretterjesztő előadások voltak.

4

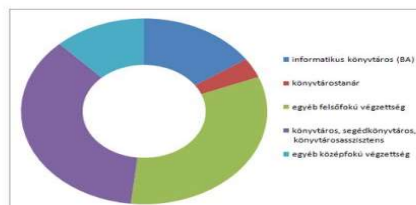
Könyvtári állomány:

2024-ben **8.720 db könyv**, **7 db CD/Hangoskönyv** és **60 db DVD** került feldolgozásra, valamint **315 db folyóirat** állt az olvasók rendelkezésére a kistépüléseken.

5

Kollégák képzettsége:

A kistépülésen dolgozó könyvtárosok nagy része valamilyen felsőfokú diplomával rendelkezik (könyvtáros 9 fő), de jelentős a középfokú könyvtárosi végzettségű kollégák száma is (21 fő).

Történész Konferencia harmincadszorra
MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2025. április 28-án, a Komáromi Napok keretében ismét megrendezésre került a Történész Konferencia, immár 30. alkalommal. Idén a témát a Jókai Emlékév adta, így a konferencia előadásai is a 200 éve, Komáromban született Jókai Mór élete, irodalmi munkássága és politikai pályája köré szerveződtek. A rendezvénynek a Brigetio Öröksége Látogatóközpont adott otthont. A konferencia levezető elnöke **Kiss Vendel** (történész, Tatabányai Múzeum) volt. Az érdeklődő közönséget **dr. Molnár Attila** polgármester köszöntötte, majd Kiss Vendel tartotta meg előadását *Komárom a szabadságharcban, ahogy azt Jókai látta* címmel. Itt hallhattunk arról, hogy Jókai Mór sokszor, sokféleképpen, de mindig szeretettel gondolt szülővárosára, Komáromra. Bár a szabadságharc idején egy családi viszály miatt nem tartózkodott a városban, de az ott történő eseményeket figyelemmel kísérte testvére, Jókai Károly leírásaiból. Számos regényében ír szülővárosáról, de írásaiban Komárom sosem főszereplője, hanem komoly háttere csak történeteinek. Leírásai igazságokon, megtörtént eseményeken alapulnak, regényes fantáziával kidíszítve. Jókai és Petőfi viszonyáról **Kemény Krisztián** tartott érdekes előadást. Ebből megtudhattuk, hogy a kezdeti testvéri barátságból hogyan alakultak ki a megbocsáthatatlan ellentétek Petőfi Sándor és Jókai Mór között, milyen szerepet játszottak kettejük életében a nők (felelőségeik), Vörösmarty Mihály és Vasvári Pál.

50 éves a PMK épülete
MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Konferencia előadásra kaptam felkérést Szentendrén, ahol az épület 50. születésnapját ünnepelték. Dr. Tóth Máté, az intézmény igazgatója arra kért, meséljek a mi könyvtáráépületünk történetéről, a költözésről, a tervezetéről, a belsőépítészeti munkálatokról. Rajtam kívül főleg építészek adtak elő, emlékeztek vissza, illetve pillantottak a jövőbe.

A Pest Megyei Művelődési Központ és Könyvtár (PMKK) tényleges működése 1975 decemberében kezdődött Szentendrén, a Pátriárka u. 7-ben.

Herman Róbert Jókai és Görgei kapcsolatáról beszélt. **Hajagos József** „...miért volt Budát ostromolni? – De lehetett-e másként tenni?” című előadásában azt mutatta be, mi volt Jókai véleménye a Budai vár ostromáról idézve a Kőszívű ember fiai és a Magyar nemzet története című művekből. Szó esett személyes élményeiről is az ostrom kapcsán, valamint irodalmi viszonyulásáról az 1848/49-es forradalom- és szabadságharcról is. Hajagos Józsefet **Zakar Péter** követte az előadók sorában. Ő a katolikus egyház és a dualista Magyarország kapcsolatáról érkezett. Hogyan változott az évek alatt az egyház viszonya a királyi/császári udvarhoz és milyen szerepet vállaltak a plébánosok, püspökök az 1848/49-es eseményekben. Zakar Pétert Solymosi József követte, aki Jókai Mór és Kossuth Lajos egymáshoz való kapcsolatát mutatta be. Hogyan írt Jókai műveiben Kossuthról, miért nevezte Kossuth Jókait simulékony opportunistának és végül mégis miért Jókai Mór mondott gyászbeszédet Kossuth Lajos temetésén? **Csikány Tamás** és **Kedves Gyula** utolsó két előadásukban a huszártisztek párbajáról és a forradalmi párbaj valódi hőseiről meséltek a tápióbicskei ütközet, Jókai művek (pl. a Kőszívű ember fiai, a Csataképek, stb.) alapján. Megismerhettük Leiningen-Westerburg Károly cs. kir. alszázados és Kiss Pál cs. kir. alszázados, Degré Alajos, Hermann Riedesel és Sebő Alajos harci és egymás elleni hadakozásait, párbajozásait is.

Az épületét az Ybl-díjas Hofer Miklós tervezte, előcsarnokát a híres Barcsay - mozaik díszíti.

Az ország első komplex intézményének szánták, az új épületbe a Pest Megyei Népművelődési Tanácsadó, a Pest Megyei Könyvtár, a szentendrei Városi-Járási Könyvtár, illetve a szentendrei József Attila Művelődési Központ intézményeit kellett összeköltöztetni. A kedvezőtlen munka-

feltételek sok súrlódást eredményeztek. Nyilvánvalóvá vált, hogy az együttműködés a munkatársaktól függ, akik akkor tudnak együttműködni, ha a körülmények megfelelőek. 1975-től kialakított új megyei intézmény hármasszerepet látott el: helyi, járási és megyei. E feladatrendszerben egyformán fontosnak tartották mindhárom részterületet, de a megyei szerepkört

tartották meghatározónak. 1978-ban megalakult az MKE Pest megyei területi szervezete, és a megyei könyvtár bekapcsolódott a szakfelügyeleti munkába. A Pest megyei könyvtárügy irányítása mellett a PMKK Szentendrén helyi szolgáltatásokat, közép fokú könyvtári ellátást is nyújtott.

PMK
HAMVAS BÉLA
PEST MEGYEI
KÖNYVTÁR

VISSZA A JÖVŐ KÖNYVTÁRÁBA!

50 éves a PMK épülete

Szeretettel meghívjuk a PMK épületének 50 éves évfordulóját ünneplő szakmai konferenciánkra!

Könyvtáráépítészeti műhelynap

A nap programjából:

- A PMK épületének helytörténete
- Visszaemlékezés Hofer Miklósról, az épület tervezőjére
- Előadások a korszakalkotó épületről
- Modern könyvtárak tervezése
- Élet egy korszerű könyvtárban
- Könyvtári körbevezetés
- Művészettörténeti előadás a Barcsay-mozaikról

Bővebb információ és regisztráció:

2025. ÁPRILIS 2. 9:30

Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár, 2000 Szentendre, Pátriárka u. 7.

50
ÉVES
A PMK ÉPÜLETE

Versmondó verseny a könyvtárban

GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK

2025. április 7-én a közelgő költészet napja alkalmából, *Csicsergő rímese* címmel versmondó versenyt rendeztünk a tatabányai József Attila Könyvtárban alsó tagozatos diákok részére. Nagy örömünkre, a felhívásra szép számú, összesen 47 jelentkezés érkezett. Ez is bizonyítja, hogy a mai gyerekek is szeretik a verseket, sőt, mi több, szívesen megtanulják, és elő is adják azokat. Az 1-2. osztályosok közül 20, míg a 3-4. osztályosok közül 27 résztvevő indult a versenyen. A zsűri és a nézők egyaránt gyönyörködhetett a sok szép, néha vicces, időnként megható versben.

A gyerekek nagy izgalommal várták az eredményhirdetés feszült pillanatait. A zsűrinek nem volt könnyű dolga, de végül gazdára találtak az ajándékkönyvek. Az 1-2. osztályos kategóriában az első három helyezettnek járó oklevelet **Horváth Máté**, **Tóth-Vízkeleti Domonkos** és **Kántor Juli** vehette át. A 3-4. osztályos kategóriában pedig **Hibbey Lili** és **Cvianov Ákos** megosztottan érdemelték ki az első, a második-, és harmadik díjat pedig **Vas Róbert** és **Varga-Futó Dániel** kapta. Ezúton is gratulálunk nekik!

A jövő évi versmondó versenyre is nagy szeretettel várjuk a lelkes, versszerető gyerekeket!

Húsvéti nyuszifutam – avagy hogyan vegyük rá a gyerekeket a verstanulásra

SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM

A Helischer József Városi Könyvtár egy esztergomi lakótelepen működik, egy játszótér és egy általános iskola és egy óvoda szomszédságában. Évek óta hagyomány, hogy a lakótelep egyik terebélyes bokrárt az Esztergomi Bánomi Óvoda gyermekeivel karöltve együtt díszítik fel tojásfának.

A dekorációs készlet évről-évre gyarapodik, a színes tojásokat a könyvtár raktára őrzi szezonon kívül.

Idén a könyvtárosok szerették volna, ha nem csak a tojásfa díszítésének közös élménye marad meg a legkisebbekben, hanem irodalmi élményt is szerettek volna adni, illetve olyan játékot terveztek, amelynek több funkciója van:

- szórakoztatva oktat
- meséket ajánl
- elvezeti a könyvtárba a játékosokat
- megtanít egy verset.

A tojásfa és a gyermekkönyvtár közötti fákra több feladatot terveztek, kimondottan az óvodás, kisiskolás korosztály megszólítására. Éneklés, locsolóvers elmondása, a fa tetején lógó répák megszámlálása is szerepelt a feliratokon, így a kicsik újabb és újabb játékos feladatot keresve, észrevétlenül eljuthattak a tojásfától a gyermekkönyvtárig.

Az egyes „állomások” laminált lapokból álltak, amelyek gyermekszem-magasságban várták a megfőjtöket.

Úgy alkották meg a feladatokat, hogy Devecsery Gábor Húsvét című verséből minden alkalommal meg kellett ismételni egy-egy sort,

részletet. Így mire a végére értek a kicsit, már meg is tanulták a költeményt.

Mindazok, aki a gyermekkönyvtárban el is mondták a verset, jutalmat kaptak. Az akció egész áprilisban várta a családokat. Kimondottan úgy alkották meg, hogy szülővel, nagyszülővel is végigjárható legyen, bárhol félbe lehessen hagyni, vagy újra lehessen kezdeni.

Hagyományőrzésről másként

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Szantner Gábor, a Történelmi Vitézi Rend Komárom-Esztergom vármegyei székkapitánya volt a vendégünk 2025. április 15-én. *Hagyományőrzés másként* című előadásával már sokfelé eljutott a vármegyében, örültünk, hogy ezúttal a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban köszönthettük őt.

Fotó: Goldschmidt Éva

A verset a könyvtárban, az esemény designjához illeszkedő formátumban, a könyvtárban meg lehetett kapni, illetve a közeli boltban, patikába, játszótéren helyeztek el belőle a könyvtárosok. Az egész áprilisban tartó „önjáró” esemény új olvasókat vonzott a könyvtárba, és sokak tetszését elnyerte.

Előadónk beszélt a hagyomány lényegéről, céljáról, annak továbbörökítéséről. Gábor maga is nagycsaládos, és négy gyermekét is ebben a szellemiségben nevelte fel feleségével. Gyermekkora óta érdekli a történelem, szülőfalujában, Tarjánban a helytörténeti gyűjteményét számos eseményen megmutathatta. Gyűjteményének nagy részét egyenruhák, képeslapok, fényképek, kitüntetések alkotják. A vitézi rend mellett a József Ágost Emléktársaság elnöke is. Az interaktív előadásra a Fazekas Utcai Általános Iskola 7-8. osztályos diákjai érkeztek Paulovics Milán tanár úrral. Vendégünk kíváncsian érdeklődött a gyermekeknél arról, hogy gyűjtenek-e valamit hobbi szinten, vagy szeretnének-e részt venni később hagyományteremtő-őrző egyesületek munkájában. Amennyiben valaki úgy érzi, hogy igen, Gábor szívesen segít ebben. Az előadás végén régi tatai szobrok képgyűjteményét láthattuk. Természetesen a kihelyezett korabeli eszközöket, tárgyakat közelebbről megnézegethették a diákok, úgy, mint a régi telefont, fényképezőgépet, érmekeket, a sapkákat fel is próbálták a bátrak.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2025. április

1.
Az egészség kerül a fókuszba a hétvégén : baplataki Laura illóolaj tanácsadással készül, de lesz jóga és hangfürdő is a rendezvényen. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 095. sz. (2025. április 25.), p. 2. - ill.
-Bálpataki Laura gyógynövény-technológiával lesz egészségnap a tatabányai József Attila Könyvtárban.
2.
ÉletKÉKek az autizmus világnapján : sajtófotó-kiállítás nyílt, de jótékonysági koncert és zárandokút is lesz a programban / Sugár Gabriella. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 080. sz. (2025. április 5.), p. 4. - ill.
-Rendezvények lesznek az autizmus világnapján Tatabányán.
3.
Életkékek sok gondolattal : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 077. sz. (2025. április 2.), p. 2. - ill.
-Flajsz Péter Gergő fotókiállítása nyílik a tatabányai József Attila Könyvtárban ÉletKékek címmel.
4.
Húsvétra hangol a vármegye, feldíszítik a településeket : a tojás a világ minden táján az élet, az újjászületés szimbóluma, és persze a feltámadás is / Feleki Marietta. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 081. sz. (2025. április 7.), p. 4. - ill.
-Esztergomban is díszítéssel készülnek a húsvétra.
5.
Kocsmakvíz zölden : könyvek helyett számos kérdés kapott fókusz a bibliotékában / Sugár Gabriella. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 097. sz. (2025. április 28.), p. 5. - ill.
-Öko-Kocsmakvizt szerveztek a tatabányai József Attila Könyvtárban a Föld Napjának alkalmából.
6.
Kocsmakvíz zöldkérdésekkel. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 80. évf. 098. sz. (2025. április 29.), p. 5. - ill.
-A tatabányai József Attila Könyvtárban harmadik alkalommal rendeztek Kocsmakvizt felnőtteknek. Ezúttal a Föld napjához méltóan környezetvédelmi kérdések kerültek fókuszba.
7.
Könyvek között bolondoztak : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 081. sz. (2025. április 7.), p. 2.
-Általános iskolásoknak tartottak könyvtári foglalkozást a nyergesújfalui könyvtárban.
8.
Kulturális kincsek a könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 096. sz. (2025. április 26.), p. 4.
-A tatabányai József Attila Könyvtár és Népház úti Fiókkönyvtárának április végi programjairól. Programajánlók.
9.
Legfontosabb értékünk az egészség : mandala, sorselemzés, hangtál terápia, kínai asztrológia és jótékony felajánlás is szerepelt a programok között. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 097. sz. (2025. április 28.), p. 2. - ill.
-Jótékonysági egészségnapot szerveztek a tatabányai József Attila Könyvtárban.
10.
Versünnp a József Attila Könyvtárban : tucatnál is több verssel ajándékozta meg a hallgatóságát Tóth Zsóka előadóművész / Sugár Gabriella. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 36. évf. 092. sz. (2025. április 22.), p. 2. - ill.
-Tóth Zsóka előadóművész volt a költészet napján a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.